

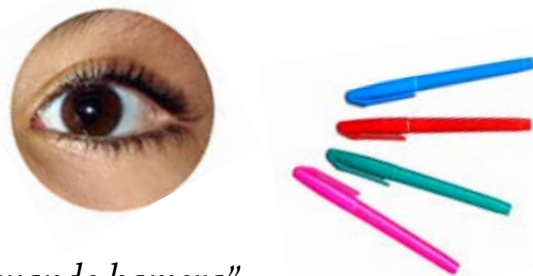
Synen

Ögat är hjärnans fönster mot omvärlden och med hjälp av synen upplever vi bland annat mörker och ljus, olika färger och rörelser. Samtidigt som du läser denna text uppfattar du också en hel del av det som händer runtomkring trots att du inte direkt tittar åt sidan.

👉 Hur långt åt sidan kan man se?

För att undersöka det indirekta seendet kan man göra följande. Lägg en rockring på två stolsryggar och låt en person sitta mitt i ringen med ringen i ögonhöjd. Personen ska under hela försöket fixera en punkt rakt framför sig (sätt ett kryss på insidan av ringen). För sakta en penna utefter ringen, börja bakom den sittande personen och för pennan framåt. Markera det ställe på ringen där pennan först syns. Fortsätt att föra pennan framåt och markera var färgen på pennan uppfattas. Gör försöket med olika färger på pennan och med olika försökspersoner. Jämför resultaten vid de olika tillfällena.

Man kan göra samma försök ute. En person står mitt i en tänkt ring och en annan person står bakom och går sedan runt ringen. När syns han/hon för den i mitten?

👉 "Levande kamera"

För att avgränsa delar av naturen och studera vissa saker i detalj kan man använda ett papper med ett hål på 5 x 7 cm i mitten. Det är bra om pappret är lite tjockare så att det blir stadigt att hålla i. Ta med "kameran" ut och se vilka motiv du kan se i din "kamerallins". När du avskärmar det som finns runt omkring kommer du att upptäcka att sakerna ser annorlunda ut. Istället för att se ett helt träd med stam och lövverk så kan du till exempel fokusera på en liten del av stammen och upplevelsen blir en helt annan.

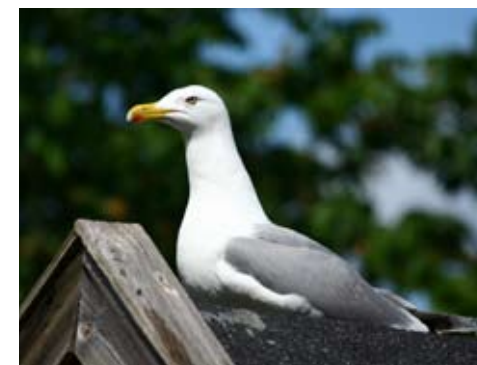
Lite till...

Om ögat

En stor mängd synintryck når näthinnan under en dag. Nästan 70 % av kroppens alla sinnesceller sitter just i ögat.

Vi har både ett direkt och ett indirekt seende. Det direkta seendet ger oftast en skarp bild i färg. Med det indirekta seendet uppfattar vi vad som sker runt omkring oss. Synsinnescellerna som används vid det direkta seendet sitter samlade centralt på näthinnan medan de som används vid det indirekta seendet finns ut åt alla sidor i ögonbotten.

Yngre barn har ofta ett mer begränsat vid vinkelseende. Detta gör det extra viktigt att verkligen träna in att titta vänster – höger – vänster innan en gata korsas.

Ögon på sidan av huvudet ger bra koll på omvärlden.

Foto: Michaela Engström